

Sygn. akt VII U 1400/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 maja 2016 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Małgorzata Kowalska

Protokolant sądowy Agnieszka Goluch

po rozpoznaniu w dniu 5 maja 2016 roku w Lublinie

sprawy I. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania I. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 26 czerwca 2015 roku znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala I. K. prawo do emerytury od dnia(...) roku.

(...)

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzją z dnia 26 czerwca 2015 roku odmówił I. K. przyznania prawa do emerytury na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, Nr 8, poz. 43 ze zm.). W uzasadnieniu podano, że wnioskodawca nie udokumentował wymaganego, co najmniej 15-letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (k.18 a.e.).

Odwołanie od tej decyzji złożył I. K.. Z jego treści wynika, że nie zgadza się z zaskarżoną decyzją, wnosi o przyznanie emerytury i uznanie, iż w spornym okresie wykonywał pracę w warunkach szczególnych. (k. 2 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, w całości podtrzymując argumentację zaprezentowaną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (k. 3 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

I. K. urodził się w dniu (...) i jest uprawniony do renty.

W dniu (...)roku złożył wniosek o emeryturę (k. 2-4 a.e.). Na podstawie przedłożonych wraz z wnioskiem dokumentów tj. świadectw pracy, świadectw wykonywania pracy w warunkach szczególnych, zaświadczeń o zatrudnieniu i

wynagrodzeniu organ emerytalny ustalił, na dzień 1 stycznia 1999 roku, łączny okres ubezpieczenia wnioskodawcy wynoszący 27 lat, 3 miesiące i 24 dni, w tym 27 lat, 3 miesiące i 24 dni okresów składkowych (karta przebiegu zatrudnienia k. 17 a.e.).

Ze świadectw wykonywania pracy w warunkach szczególnych wystawionych przez Zakład (...) (k.7-9 a.e. i k. 6 a.r.) wynikało, że I. K. był zatrudniony w tym zakładzie w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych na stanowiskach dziewiarza szydełek cylindrycznych w okresie od 3.10.1969 r. do 27.10.1974, 6.11.1975 r. do 14.06.1977 r. i mistrza wydziału dziewiarni w okresie od 15.06. 1977 r. do 20.05.1990 r. od 1.08. 1991 r. do 30.09.1991 roku.

Stanowiska te wymienione były, według świadectwa w Wykazie A, Dziale VII, poz. 4, pkt. 12 i Dział XIV, poz, 24 stanowiącym załącznik Nr 1 do Zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego Nr 7 z dnia 7 lipca 1987 roku w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego.

Organ rentowy nie uznał wyżej wymienionych okresów jako zatrudnienia w warunkach szczególnych wskazując, iż określone w przedłożonych świadectwach pracy i świadectwach wykonywania pracy w warunkach szczególnych stanowiska nie są zgodne ze stanowiskami wymienionymi w resortowych aktach prawnych.

Z tych względów Zakład decyzją z dnia 26 czerwca 2015 roku odmówił skarżącemu prawa do emerytury w obniżonym wieku.

W toku postępowania Sąd ustalił, iż wnioskodawca od dnia 3 października 1969 r. do 30 listopada 1991 r. był zatrudniony w Zakładach (...) w T. początkowo na stanowisku dziewiarza szydełek cylindrycznych Dziale (...) w pełnym wymiarze czasu pracy do 1977 roku. W latach(...) odbywał zasadniczą służbę wojskową. Przed wojskiem i po wojsku zajmował to samo stanowisko pracy. Na stanowisku tym do jego obowiązków należała obsługa 3-4 maszyn dziewiarskich szydełek cylindrycznych na których dział dzianiny. Następnie od dnia 15 czerwca 1977 roku odwołujący został przeniesiony na stanowisko mistrza wydziału dziewiarni. Na tym stanowisku wykonywał prace polegające na ustawianiu maszyn przez wymianę w nich podzespołów w zależności od wykonywanego asortymentu co wymagało rozkręcenia maszyny i skręcenia oraz usuwaniu drobnych usterek w maszynach na wydziale będącym w ruchu a nadto nadzorował pracę 8-10 dziewiarzy. Prace te skarżący wykonywał do dnia 30 września 1991 roku. (akta osobowe wnioskodawcy k.15 a.s. – w tym umowa o pracę, angaże, pisma, zeznania świadków: J. D. k. 25v a.s, S. M. k. 26 a.s.).

Obaj świadkowie zajmowali te same stanowiska pracy co wnioskodawca zeznali, że wnioskodawca otrzymywał dodatek z tytułu pracy w szczególnych. Praca ta była uciążliwa ze względu na stałe przebywanie w hałasie i zapyleniu.

W w/w okresie wnioskodawca nie korzystał z urlopów bezpłatnych ani zwolnień lekarskich (świadectwo pracy k. 9 a.s.).

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów zawarte w aktach sprawy tj. akta osobowe I. K. k. 10 v. i 27 a.s.) i akta organu rentowego, które Sąd obdarzył wiarą w całości. Zostały one sporządzone w przepisanej formie, w oparciu o obowiązujące w dacie ich wydania przepisy prawne oraz wydane przez kompetentne osoby w ramach przysługujących im uprawnień. Ich autentyczność nie była kwestionowana przez strony.

Świadkowie przesłuchani w sprawie są osobami obcymi dla skarżącego. Byli zatrudnieni razem z wnioskodawcą w spornym okresie na analogicznych stanowiskach. Tym samym mieli możliwość dokonania bezpośrednich i trafnych spostrzeżeń w zakresie charakteru pracy i rodzaju wykonywanych przez niego czynności. Z zeznań wszystkich świadków wynika bezspornie, że w spornych okresach odwołujący pracował kolejno jako dziewiarz i mistrz wydziału dziewiarni. Zdaniem świadków na stanowisku mistrza wnioskodawca pełnił dozór inżyniersko-techniczny i był ustawiaczem maszyn wnioskodawca wykonywał cały czas te same czynności. W tym zakresie ich zeznania są spójne

i pokrywają się zarówno z wyjaśnieniami, jak i z zeznaniami wnioskodawcy w charakterze strony. Ponadto znajdują one pełne potwierdzenie w dokumentach zgromadzonych w aktach osobowych wnioskodawcy tj. w angażach.

W świetle powyższych ustaleń należało stwierdzić, że również zeznania skarżącego złożone w trybie art. 299 kpc, w powyższym zakresie zasługują na pełne uwzględnienie.

Odwołanie wnioskodawcy jest zasadne.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227), zwanej dalej ustawą FUS, kobietom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęły okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27. Emerytura, taka przysługuje pod warunkiem nie przystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy, w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Według art. 32. ust. 2 cytowanego artykułu za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Ustęp 4 cytowanej normy prawnej stanowi natomiast, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom wymienionym w ust. 2 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Zgodnie z § 2 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych

w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Według § 3 cytowanego rozporządzenia okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Natomiast § 4 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Jednocześnie przepis art. 1 § 2 rozporządzenia stanowi, że właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

Sumując powyższe, aby nabyć prawo do emerytury I. K. musiał spełnić łącznie następujące przesłanki:

- 1) osiągnąć obniżony do 60 lat wiek emerytalny;
- 2) nie przystąpić do otwartego funduszu emerytalnego;

3) mieć rozwiązany stosunek pracy;

3) na dzień 1 stycznia 1999 roku udowodnić:

)a co najmniej 15-letni okres wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz

)b staż pracy w wymiarze co najmniej 25 lat.

Bezspornym jest, że skarżący nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego (część II, pkt 2 wniosku z dnia 11 czerwca 2015 roku – k. 1v a.e.), ukończył(...) lat i na dzień 1 stycznia 1999 roku legitymował się, ponad 25-letnim stażem pracy.

Dokonując oceny, czy wykonywaną przez skarżącego pracę

w spornym okresie, można zakwalifikować jako pracę w szczególnych warunkach, należy podkreślić, że występując do organu rentowego o przyznanie świadczenia przedłożył on świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach oraz świadectwo pracy z adnotacją o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach. Zostały one jednak zakwestionowane przez organ rentowy ze względu na nieścisłości w nazwach stanowiska jakie zajmował wnioskodawca oraz brak daty ich wydania. Taka sytuacja nie może jednak dyskwalifikować możliwości ubiegania się wnioskodawcy o przedmiotowe świadczenie.

Zgodnie z § 2 ust. 2 wskazanego Rozporządzenia Rady Ministrów, szkodliwość warunków pracy stwierdzają pracodawcy w świadectwie pracy lub świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionych według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie tego aktu prawnego. Dokument ten jest dla organu rentowego wiążący w tym sensie, że stanowi on dowód wykonywania przez pracownika pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z § 21 ust. 1 oraz § 22 rozporządzenia Rady Ministrów

z 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.), w brzmieniu obowiązującym w dacie złożenia wniosku, środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia są pisemne zaświadczenia zakładów pracy, wydane na podstawie posiadanych dokumentów oraz legitymacje ubezpieczeniowe, a także inne dowody z przebiegu ubezpieczenia.

W przeciwieństwie do postępowania przed organem rentowym, Sąd nie jest związany środkami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organami rentowymi. Zasadniczym celem tego postępowania jest, bowiem rozstrzygnięcie sprawy po dostatecznym, wszechstronnym wyjaśnieniu jej okoliczności spornych. Ułatwia to art. 473 kpc, który stanowi, iż w postępowaniu przed sądem w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i przesłuchania stron. Powyższe oznacza, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe. Z kolei ustalenie przez Sąd w toku postępowania odwoławczego, że dana praca była wykonywana w szczególnych warunkach jest wystarczającą podstawą do uznania wykonywanej pracy za pracę tego rodzaju.

Sąd ustalając stan faktyczny oparł się na dokumentach znajdujących się w aktach emerytalnych i osobowych skarżącego, oraz jego zeznaniach złożonych w trybie art. 299 kpc oraz zeznaniach świadków, co pozwoliło na ustalenie charakteru zatrudnienia. Jak bowiem wspomniano wyżej w postępowaniu sądowym nie obowiązują ograniczenia, co do środków dowodowych określone w § 20 cytowanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 roku, II UKN 186/97, OSNP z 1998 roku, Nr 11, poz. 342, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 roku, III UZP 48/84, LEX nr 14630, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 roku III UZP 6/84, LEX nr 14625).

Zgromadzony materiał dowodowy pozwala na pełne przyjęcie, iż wnioskodawca pracował w warunkach szczególnych w okresach:

- od 3 października 1969 r. do 14 czerwca 1977 roku (włącznie ze służbą wojskową okresie (...)r. bowiem przed wojskiem i po wojsku zajmował to samo stanowisko pracy) na stanowisku dziewiarz szydełek wykonywając czynności określone jako praca w warunkach szczególnych w wykazie A w dziale VII pozycja 4 „prace przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych”, pkt.12 „dziewiarz falowarek, szydełek i osnowarek” stosowanego pomocniczo Zarządzenia Nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 7 lipca 1987 roku w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego (DZ. U. MPChiL z 1987 roku, Nr 4), co odpowiada pracom wymienionym w wykazie A w dziale VII, w pozycji 4 cytowanego Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku.

- od 1 kwietnia 1977 roku do 30 września 1991 roku na stanowisku mistrza wydziału dziewiarni nadzorował prace dziewiarczy szydełek osnowarek i falowarek (pkt. 12 cyt. rozporządzenia) wykonywając czynności określone jako praca w warunkach szczególnych w wykazie A w dziale XIV pozycja 24 „kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno-techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie ” pkt. 1 stosowanego pomocniczo Zarządzenia Nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 7 lipca 1987 roku w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego (DZ. U. MPChiL z 1987 roku, Nr 4), co odpowiada pracom wymienionym w wykazie A w dziale XIV, w pozycji 24 cytowanego Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku a nadto wykonując w ramach stanowiska mistrza wydziału dziewiarni, czynności nastawiacza maszyn wykonywał prace ujęte w pkt. 4 poz..48 cyt. rozp. „nastawiacz maszyn i urządzeń”

Powyższe okresy zatrudnienia na wymienionych stanowiskach dają łącznie ponad 15 lat okresów pracy w szczególnych warunkach.

Uwzględnienie wskazanych powyżej okresów powoduje, że I. K. spełnia warunek co najmniej 15-letniego okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Legitymuje się on również ponad 25-letnim okresem składkowym i nieskładkowym, ma ukończone (...) lat życia, nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego i ma rozwiązany stosunek pracy, a tym samym spełnia wszelkie przesłanki ustalenia prawa do emerytury od dnia (...) roku tj od daty złożenia wniosku.

Z tych względów Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i na mocy art. 477¹⁴ § 2 kpc orzekł jak w sentencji.